

Státní okresní archiv Klatovy

Újezdní školní rada Žihobce

1894–1942

Inventář

EL NAD č.: 2149

AP č.: 687

Eva Ulrichová

Klatovy 2019

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Původci archiválií archivního fondu: Místní školní rada Žihobce (1868–1938)

Újezdní školní rada Žihobce (1938–1949)

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Místní školní rada v Žihobcích vznikla pravděpodobně podle uvedeného zákona v roce 1868. V té době byla Obecná škola v Žihobcích dvoutrídni. Ke školní obci byly přiškoleny obce Žihobce, Rozsedly, Dražovice a Bešetín. Školní budova čp. 73 byla postavena v roce 1834. V roce 1896 byla škola rozšířena na trojtrídni. Výnosem zemské školní rady ze dne 12. listopadu 1920 byla v Žihobcích otevřena první třída měšťanské školy smíšené. V důsledku toho byla zrušena třetí třída obecné školy. Obě školy měly společnou správu.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři.

V roce 1935 byl vydán zákon č. 233/1935 Sb., kterým se měnily a doplňovaly zákony o zřizování a vydržování veřejných měšťanských škol, o docházce do nich a o jejich správě, kterým se mimo jiné zřídil na místě dosavadní místní školní rady správní orgán společný pro školní obce i pro školní újezd, nazvaný újezdní školní rada. Rozšířen byl vládním nařízením č. 153/1937 Sb., o újezdních školních radách.

Výnosem Ministerstva školství a osvěty se stala od 1. září 1938 měšťanská škola školou újezdni. Do zdejšího újezdu patřily obce: Žihobce, Bílenice, Bukovník, Damíč, Dražovice, Kadešice, Mačice, Náhořanky, Rozsedly, Soběšice, Strašín a Věštín. Ve školním roce 1940/41 byly vyškoleny obce Strašín, Věštín a Náhořanky. Dne 22. září 1938 se konala ustavující schůze Újezdni školni rady v Žihobcích.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní (újezdní) školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být k tomuto účelu jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce).

K obnovení místních a újezdních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní školní rady nacházely v budově školy. Do archivu byly předány pravděpodobně s archiváliemi školy v roce 1957 Osmiletou střední školou v Žihobcích. Evidenční list NAD byl založen 25. dubna 2013, kdy byly nalezeny archiválie v rámci generální inventury 2012–2013.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond tvoří archiválie místní školní rady z let 1894–1908 a újezdní školní rady z roku 1942. Jazykem archiválií je čeština. Archiválie jsou poškozeny prachem.

Fond obsahuje 1 úřední knihu z roku 1942 (0,01 bm) a 1 karton spisů z let 1894–1908 (0,11 bm), celkem 0,12 bm.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků

čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

Pro uspořádání archiválií daného archivního fondu bylo použito následující pořádací schéma:

I. Úřední knihy

Účetní knihy

II. Spisový materiál

Spisy

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond obsahuje 1 pokladní deník újezdní školní rady z roku 1942 a rozpočty místní školní obce z let 1894–1904, ze kterých lze čerpat informace o způsobu hospodaření újezdní a místní školní rady. Dále se ve fondu dochovaly seznamy žáků z let 1906–1908, kde jsou zapsány děti školou povinné.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2018 a archivní pomůckou jej opatřila v roce 2019 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 16. 1. 2019

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy, fond *Národní a střední škola Žihobce*, kniha inv. č. 312.

SOKA Klatovy, fond *Archiv obce Žihobce*, knihy inv. č. 1–2, 9.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1935.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařsko-královský
čj.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
kol.	kolektiv
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
OŠR	okresní školní rada
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	Sbírka zákonů
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

I. Úřední knihy

Účetní knihy

1	Pokladní deník	1942	ukn 1
---	----------------	------	-------

II. Spisový materiál

Spisy

2	Seznam dětí	1906–1908	kar 1
3	Rozpočty místní školní obce	1894–1904	kar 1

Název archivní pomůcky:	Újezdní školní rada Žihobce
Značka archivního fondu:	ÚŠR Žihobce
Časové rozmezí:	1894–1942
Počet evidenčních jednotek:	2 (1 úřední kniha, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	3
Rozsah v bm:	0,12
Stav ke dni:	16. 1. 2019
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 16. 1. 2019 – čj. SOAP/40-66/2019